

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

Назва освітнього компоненту	<i>Оцінка бізнесу</i>
Вид	<i>Обов'язкова</i>
Семестр(и), в якому викладається	<i>8</i>
Кількість кредитів ЄКТС	<i>5,0</i>
Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Освітня (і) програма (и)	<i>Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</i>
Мова викладання, навчання	<i>українська</i>
ІНІ/факультет	<i>ІНІ Економіки і менеджменту</i>
Кафедра	<i>Підприємництва та бізнес-адміністрування</i>
Лектор (викладач)	<i>кандидат економічних наук, доцент Гайденко Сергій Миколайович</i>
Контакти лектора (викладача)	<i>Sergiy.Gaydenko@kname.edu.ua</i>

Метою викладання навчальної дисципліни «Оцінка бізнесу» є формування у майбутніх бакалаврів з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності теоретичних і практичних знань з оцінки бізнесу, а саме: основних понять про бізнес, як об'єкт оцінки; оцінки грошових потоків підприємства; методики підходів до оцінки бізнесу; оцінки внутрішнього та зовнішнього середовища; особливостей діагностики та оцінки бізнесу; систем стратегічного вимірювання результативності бізнесу.

Освітні компоненти, на які спирається: ОК 2 Теорія і практика правозастосування; ОК 3 Практикум з інформаційних і комунікаційних технологій; ОК 4 Теорія економічного розвитку; ОК 5 Вища математика; ОК 6 Тренінг «Мистецтво бізнес-презентації»; ОК 7 Основи підприємництва; ОК 9 Ресурсне забезпечення бізнесу; ОК 11 Торговельне підприємництво; ОК 17 Організація торгівлі; ОК 18 Планування і контроль на підприємстві; ОК 19 Бізнес-аналіз і статистика; ОК 20 Електронний бізнес; ОК 21 Міжнародний бізнес; ОК 22 Бізнес-процеси у підприємстві; ОК 23 Державні та муніципальні фінанси для бізнесу; ОК 24 Зелене підприємництво; ОК 25 Бухгалтерський облік та оподаткування бізнесу; ОК 27 Технологічна практика; ОК 33 Бізнес-проекти у підприємстві;

ОК 35 Виробнича практика; ОК 36 Стратегія бізнесу; ОК 37 Інноваційне підприємництво та управління стартап-проектами.

Зміст:

ЗМ 1. Основні поняття про бізнес як об'єкт оцінки. Оцінка грошових потоків підприємства

Сутність оцінки та її трактування: відмінність між оцінкою підприємства (активи, зобов'язання) та оцінкою бізнесу (прибутковість, стратегічний потенціал). Об'єкти оцінки: майно, бізнес-лінії, активи; суб'єкти - оцінювачі, інвестори, держава. Особливості оцінки в Україні. Методичні основи: види вартості, фактори вартості, принципи оцінки. Оцінка бізнес-ліній та інвестицій: бізнес-лінія, цілі оцінки, інвестиційні проекти. Грошові потоки та вартість капіталу: види потоків, дисконтування, методики. Ризики та недоліки методів: класифікація, переваги та недоліки методів окупності.

ЗМ 2. Методика підходів до оцінки бізнесу. Оцінка внутрішнього та зовнішнього середовища

Розгляд характеристик, переваг і недоліків основних підходів щодо оцінки бізнесу. Розгляд основних особливостей методів дохідного підходу щодо оцінки вартості бізнесу. Обґрунтування методів ринкового (порівняльного) підходу щодо оцінки вартості бізнесу. Визначення умов методів витратного (майнового) підходу щодо оцінки вартості бізнесу. Характеристика складових використання теорії опціонів у практиці оцінки бізнесу. Обґрунтування особливостей визначення внутрішніх можливостей підприємства в процесі проведення відповідного дослідження. Розгляд основних напрямків, умов, особливостей та принципів проведення оцінки фінансової діяльності підприємства. Формування складових і прийомів дослідження рівня організаційної культури. Визначення особливостей створення груп факторів зовнішнього, мезо- та макро- середовища підприємства.

ЗМ 3. Особливості діагностики та оцінки бізнесу. Системи стратегічного вимірювання результативності бізнесу

Формування основних складових процесу проведення методики оцінки підприємств малого, середнього та великого бізнесу. Обґрунтування груп критеріїв (характеристик) стратегічного становища підприємства (формування практичних навиків виконання SPACE- та PEST-аналізу). Визначення особливостей методу SPACE в процесі розрахунку з використанням довірчих інтервалів. Характеристика ролі використання системи стратегічного вимірювання в бізнесі. Особливості формування збалансованої системи показників (Balanced Scorecard - BSC). Характеристика умов використання розробленої системи показників відповідальності (Accountability Scorecard - ASC). Обґрунтування застосування моделі ділової переваги (BEM) та піраміди результативності Мак Нейра. Дослідження переваг і недоліків використання моделей визначення ймовірності банкрутства.

Індивідуальне завдання передбачає роботу над конкретними аспектами, які пов'язані з оцінкою вартості підприємства, аналізом його фінансових показників, стратегічного стану та зовнішнього середовища.

Програмою навчальної дисципліни передбачено виконання РГР, яке є обов'язковим компонентом самостійної роботи (15 год.), що відповідає державним стандартам вищої освіти (зокрема, компетентнісному підходу до підготовки фахівців). Умовою зарахованої роботи є повне виконання завдання та отримання обґрунтованого результату, що підтверджує досягнення запланованих програмних результатів навчання (результатів навчання).

Метою РГР є: закріплення теоретичних знань з курсу та розвиток у студентів навичок теоретичного осмислення та викладення основних моментів оцінки бізнесу, а також навчитися використовувати методи та інструментарій для оцінки створення та функціонування будь-якого бізнесу в процесі виконання ефективної підприємницької, торговельної, або біржової діяльності.

Програмні результати навчання: ПРН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати. ПРН 12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур. ПРН 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур. ПРН 17. вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

Результати навчання:

РН 7.1 знати сутність завдань у сфері економічних і соціально-трудових відносин.

РН 7.2 вміти аналізувати завдання у сфері економічних і соціально-трудових відносин.

РН 7.3 вміти розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

РН 12.1 знати сутність відповідних методів, інструментарію для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

РН 12.2 вміти обирати та використовувати відповідні методи для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

РН 12.3 вміти обирати та використовувати відповідний інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

РН 13.1 знати основні умови та складові здійснення будь-якої діяльності у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

РН 13.2 вміти ефективно здійснювати будь-яку діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

РН 17.1 знати основну сутність визначення та виконання професійних завдань з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

РН 17.2 вміти визначати та вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.

Методи навчання: словесні, наочні, практичні (теоретичні, аналітичні, розрахункові), самостійна робота; дискусія, презентація, інтерактивна робота в командах.

Методи контролю та порядок оцінювання результатів навчання:

Методами *поточного контролю* є:

- усне або письмове опитування;
- письмовий контроль;
- перевірка завдань для самостійної роботи та етапів виконання РГР;
- тестування у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE <https://dl.kname.edu.ua/course/view.php?id=2429>, Office 365, Teams;
- розв’язання задач і практичних кейсів.

Методи *модульного контролю* (за змістовими модулями):

- тестування у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE, Office 365, Teams.

Методи *підсумкового семестрового контролю*: здійснюється письмово, з використанням програмного продукту MS Teams або у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE, Office 365, Teams. Білети містять три теоретичних питання та практичне завдання (вирішення задачі).

Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення:

Методичне забезпечення

ID дистанційного курсу дисципліни у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE ХНУМГ ім. О.М. Бекетова - URL: <https://dl.kname.edu.ua/course/view.php?id=2429>.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

1. Васильців Т.Г., Іляш О.І., Міценко Н.Г. Економіка малого підприємства: навч. посібник. – Київ : Знання, 2021. – 446.

2. Гайденко С.М. Розділ 9 Оцінка бізнесу. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. підручник / за заг. ред. О.В. Димченко; [О.В. Димченко, О.Д. Панова, В.В. Коненко та ін.]; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. – 432 с. – С. 202-224. – URL: <https://eprints.kname.edu.ua/62084/>.

3. Гайденко С.М., Волгіна Н.О., Панова О.Д., Юр’єва С.Ю. Оцінка моделей прогнозування банкрутства підприємств готельного бізнесу в умовах цифровізації економіки / Науково-практичний журнал «Економіка та держава». – № 6. – 2022. – С. 92-100.

4. Гайденко С.М., Коненко В.В., Соколов Д.В. Аналіз стану розвитку підприємств будівельного бізнесу України під впливом пандемії COVID-19 / Науково-практичний журнал «Економіка та держава». – № 5. – 2022. – С. 96-104.
5. Гайденко С.М., Соколов Д.В. Обґрунтування методів стратегічного планування в контексті підвищення управлінсько-господарської діяльності будівельного підприємства / Науково-практичний журнал «Інвестиції: практика та досвід». – № 11. – 2023. – С. 71-78. – URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/1638/1650>.
6. Гайденко С.М., Соколов Д.В. Особливості інтегральної оцінки фінансової конкурентоспроможності підприємств будівельного бізнесу в умовах кризової економіки / Науково-практичний журнал «Інвестиції: практика та досвід». – № 4. – 2024. – С. 135-141. – URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/3037/3073>.
7. Глотова Д.В. Інтеграція вартісно-орієнтованих показників у систему управління підприємством. Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Економічні науки. – Вип.25, 2021. – С 33-40.
8. Захаркіна Л.С., Салтикова Г.В., Новіков В.М. Теоретико-методологічні засади вартісно-орієнтованого підходу до управління бізнесом. Бізнес Інформ. – 2021. – №7. – С. 169-177. – URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-7-169-177>.
9. Климаш Н.І. Економічна додана вартість (EVA) та її вплив на вартість підприємства. Актуальні проблеми використання потенціалу економіки країни: світовий досвід та вітчизняні реалії: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, 25 квітня 2020 р., м. Дніпро. – Дніпро : ПДАБА, 2020. – С. 115-117.
10. Краснокутська Н.С. Оцінка бізнесу: навч. посіб. для студентів екон. спец. / Н.С. Краснокутська, Г.М. Коптева. – Харків : НТУ «ХПІ», 2021. – 229 с.
11. Кривов'язюк І.В., Бурбан О.В. Економічна сутність поняття «вартість підприємства» та детермінанти її зростання. Економіка та держава. – 2020. – № 10. – С. 99-104. – URL: DOI: 10.32702/2306-6806.2020.10.99.
12. Левчак І.Я. Вартість підприємства як критерій ефективності управління. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». – 2022. – № 1 (42). – С. 104-108.
13. Мендрул О.Г. Управління вартістю підприємств : монографія. – Київ : КНЕУ, 2020. – 272 с.
14. Національний стандарт № 1 Загальні засади оцінки майна і майнових прав. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-%D0%BF#Text>.
15. Національний стандарт № 3 Оцінка цілісних майнових комплексів. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1655-2006-%D0%BF#Text>.
16. Національний стандарт № 4 Оцінка майнових прав інтелектуальної власності. – URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/93794592>.
17. Петков С., Чижмарь Е., Журавльов Д., Нормативний помічник оцінювання майна та майнових прав. – Київ : Центр навчальної літератури, 2020. – 510 с.
18. Салига К.С., Писаренко А.А. Оптимізація структури капіталу підприємства. Інвестиції : практика та досвід. – 2021. – № 10. – С. 27-29.

19. Цибульська Е.І. Оцінка бізнесу та його складових : навч. посіб. / Е.І. Цибульська. – Київ : Кондор, 2020. – 364 с.
20. Business Valuation: 6 Methods for Valuing a Company. – URL: <https://www.investopedia.com/terms/b/business-valuation.asp>.
21. Business Valuation: 9 Valuation Methods, Formula & How-To Guide. – URL: <https://etonvs.com/valuation/business-valuation-methods-guide/>.
22. Key business valuation methods and formulas explained. – URL: <https://mnacommunity.com/insights/business-valuation-guide-approaches-methods-formulas/>.
23. The Complete Guide to Business Valuation: Use Cases, Methods, Challenges & More. – URL: <https://dealroom.net/blog/guide-to-business-valuation>.
24. The Valuation Book: How to value businesses and shares – an introductory guide for investors, managers and more Paperback – October 1, 2024. – 304 p. – URL: <https://www.amazon.com/Valuation-Book-businesses-introductory-investors/dp/0857199498#>.
25. What is Adjusted Book Value? – URL: <https://equitest.net/what-is-adjusted-book-value.html>.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України : офіційна сторінка. – URL: www.rada.gov.ua.
2. Головне управління статистики у Харківській області – URL: <http://uprstat.kharkov.ukrtel.net>.
3. Державна служба статистики України : офіційна сторінка. – URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Законодавство України : офіційна сторінка. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>.
5. Кабінет Міністрів України : офіційна сторінка. – URL: www.kmu.gov.ua.
6. Міністерство фінансів : офіційна сторінка. – URL: www.minfin.gov.ua.
7. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського : офіційна сторінка. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
8. Національний інститут стратегічних досліджень : офіційна сторінка. – URL: www.niss.gov.ua.
9. Огляд діяльності Євростату : офіційна сторінка. – URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/about/overview>.
10. Цифровий репозиторій ХНУМГ ім. О.М. Бекетова : офіційна сторінка. – URL: <http://eprints.kname.edu.ua>.

Обладнання, устаткування, програмні продукти

Наступні пакети прикладних програм, які доступні через Інтернет за «хмарними технологіями»: Moodle; Office 365; Teams; фінансовий аналіз і оцінка компаній (Bloomberg Terminal, S&P Capital IQ, PitchBook, YCharts); прогнозування та DCF-моделювання (Macabacus, Finbox, Simply Wall St); оцінка нерухомості та активів (CoStar, Altus Group (ARGUS Enterprise)); управління даними та BI (Tableau / Power BI, Alteryx); оцінка ризиків та вартості капіталу (Riskalyze, Damodaran Online); CRM та управління клієнтами для оцінювачів (Salesforce, HubSpot CRM).